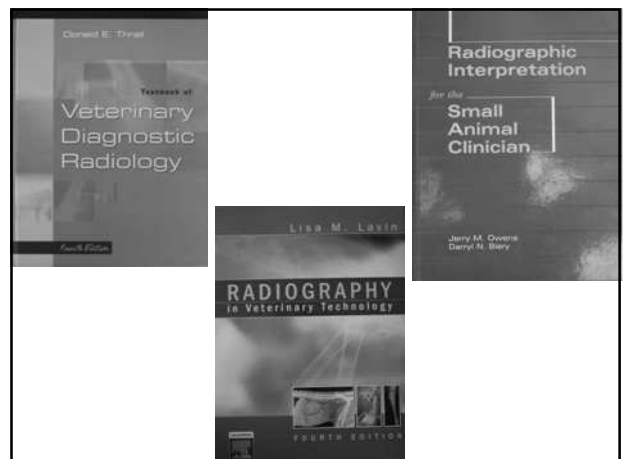
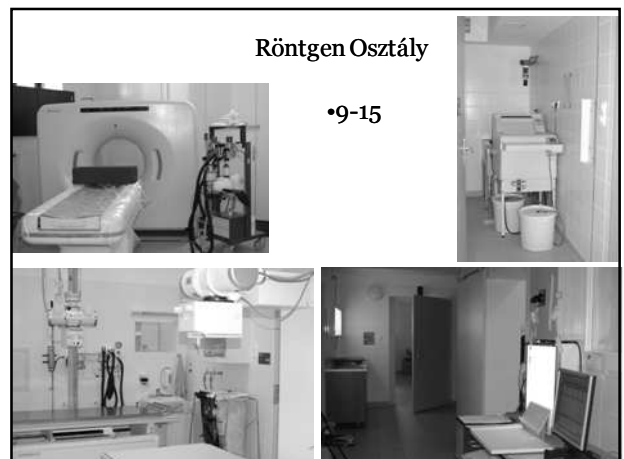

- 8.00 – 10.00   2. illetve 5. csoport
- 11.00 – 13.00   1. illetve 4. csoport
- 13.00 – 15.00   3. illetve 6. csoport

Honlapok

- www.univet.hu > egységek > sebészet
- www.univet.hu/users/atarany

Az állatorvosi radiológia alapjai

Arany Tóth Attila

Fogalmak

Radiológia: sugárzások Th és Dg célú alkalmazása

Röntgenológia: a röntgensugár Th és Dg célú felhasználása

Fluoroszkópia: átvilágító ernyő (dinamikus)

Wilhelm Konrad Röntgen

1895

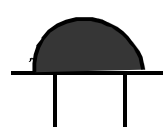
katódsugárcső

fluorescens lemez

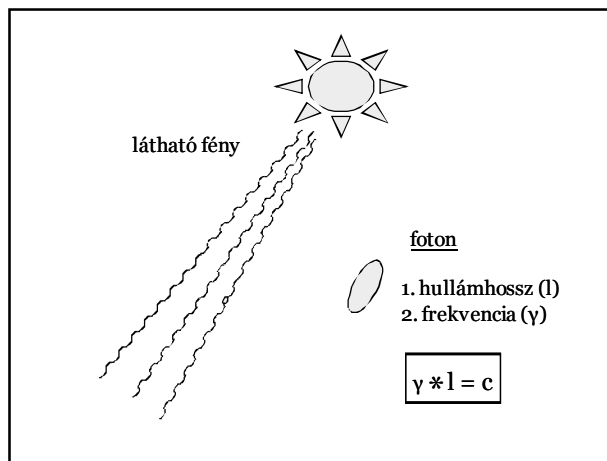
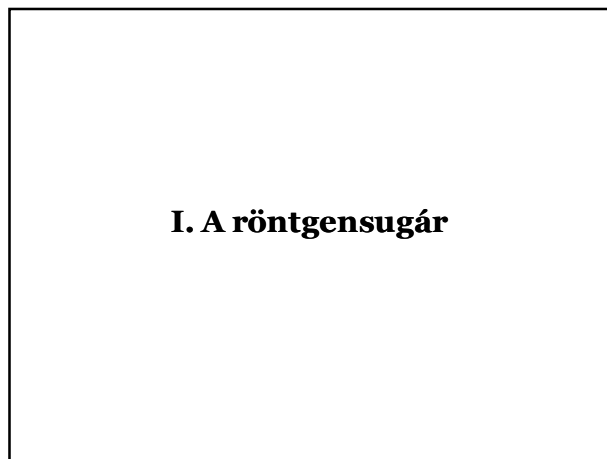
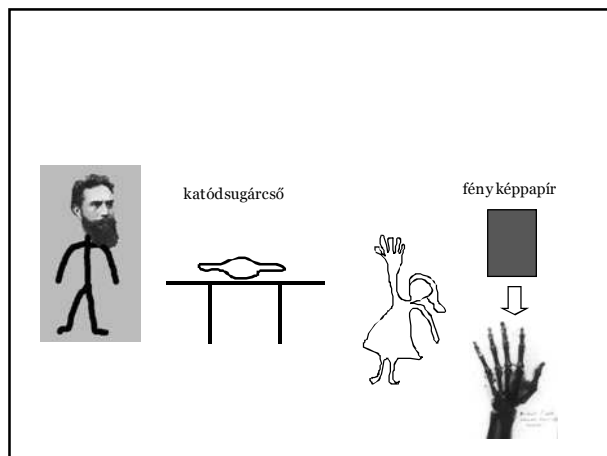
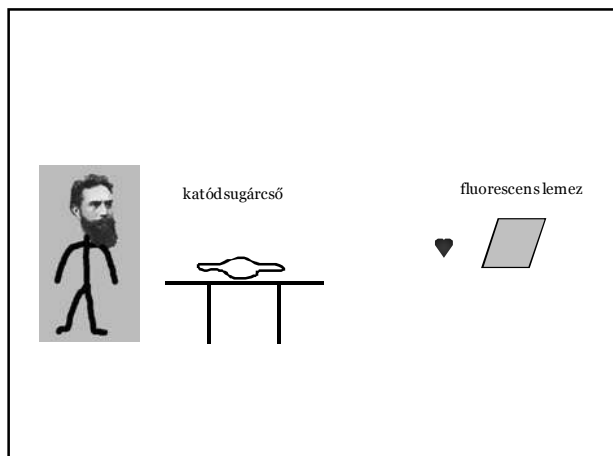

katódsugárcső

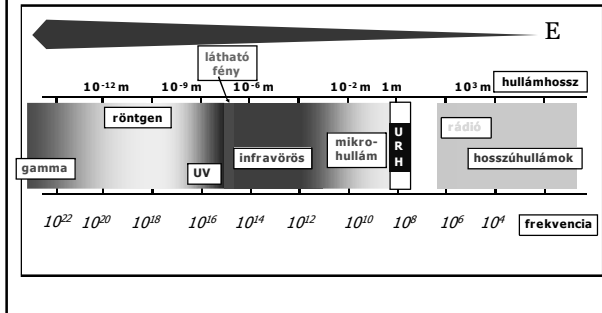

fluorescens lemez

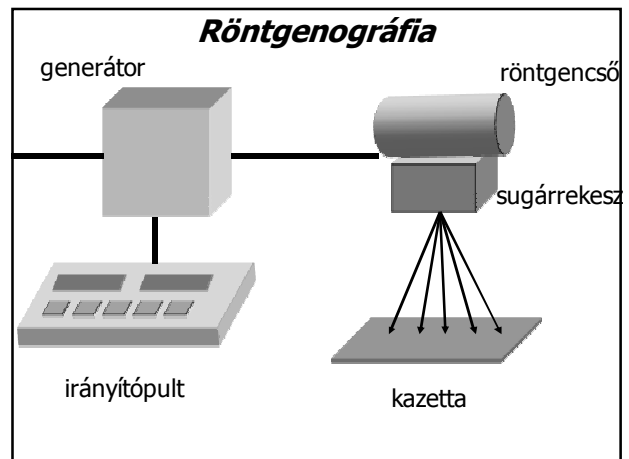
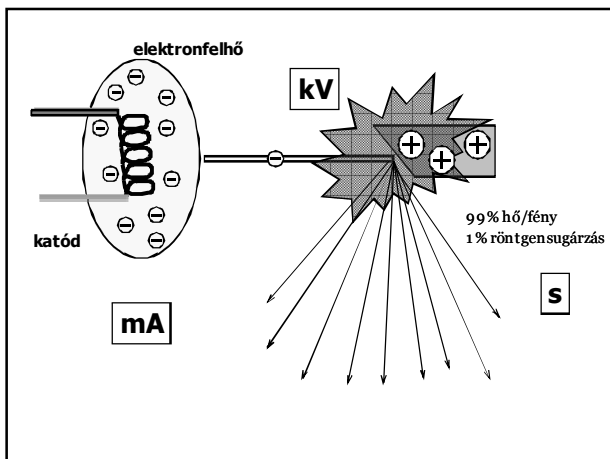

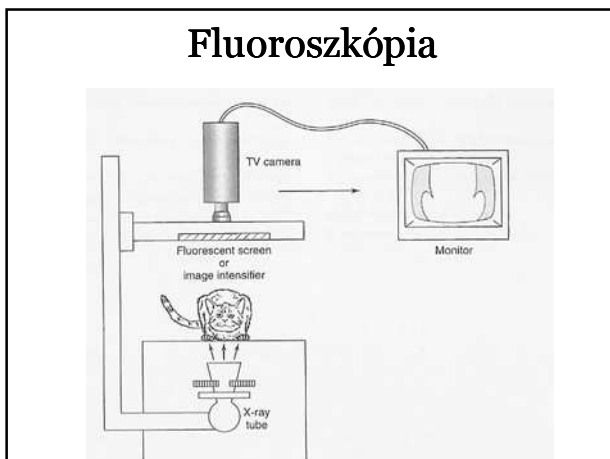
Az elektromágneses sugárzás spektruma

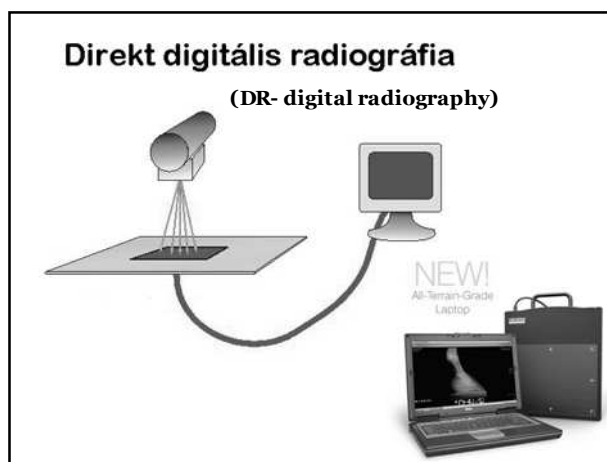
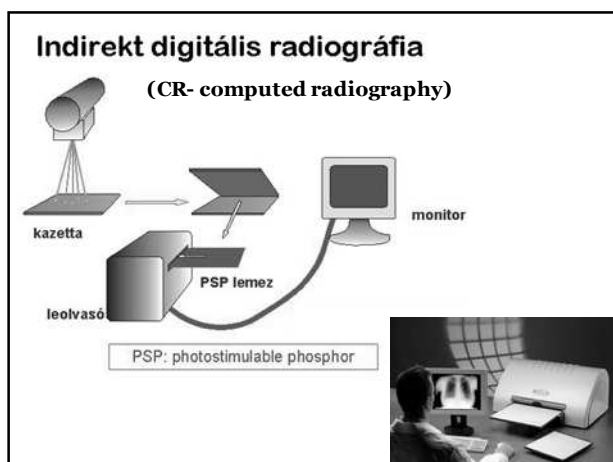
II. A röntgensugár keletkezése

Fluoroszkópia

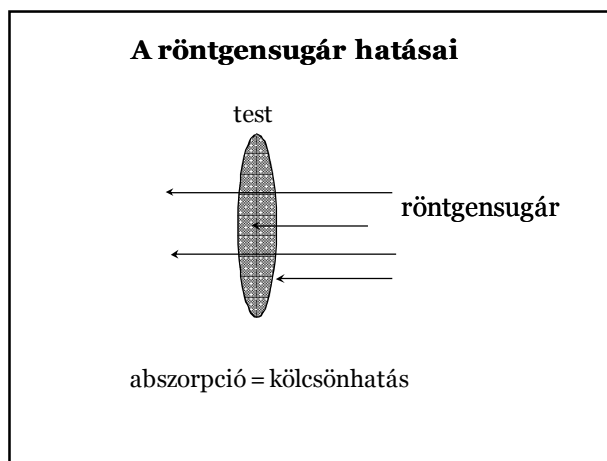
Digitális röntgen

III. A röntgensugár tulajdonságai

- A röntgensugár tulajdonságai
1. Láthatatlan
  2. Fénysebességű, egyenes vonalú terjedés adott fókuszból gömbfelület mentén a tér minden irányába.
  3. Elektromágneses tér nem téríti el
  4. Testeken áthatol, közben gyengül és szóródik.

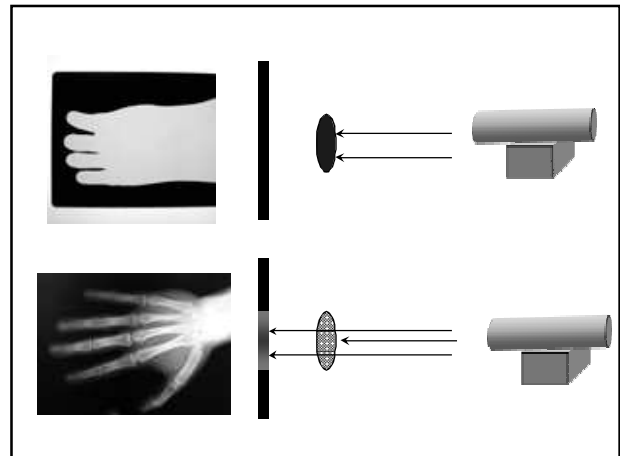
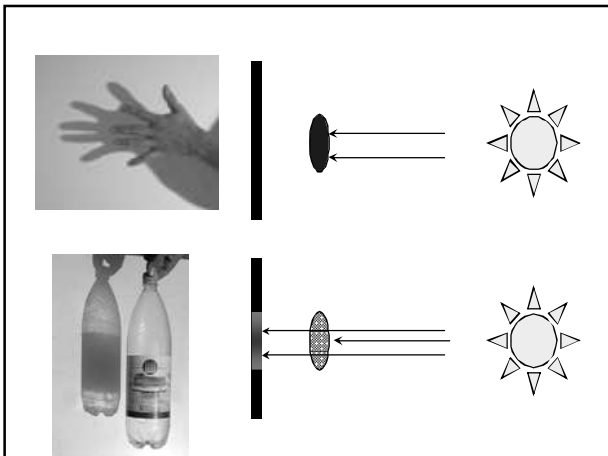
IV. A röntgensugár hatásai

A röntgensugár hatásai

röntgensugár + anyag = kölcsönhatás
 ↓ ↓
 biológiai szövet = szövetkárosodás
 fotoemulzió = fotokémiai változás
 (pl. röntgenográfia)
 speciális fémek = fluoreszcens hatás
 (pl. erősítő fólia, fluoroszkóp)

V. A röntgenkép

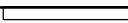

Az abszorpció foka függ a test:

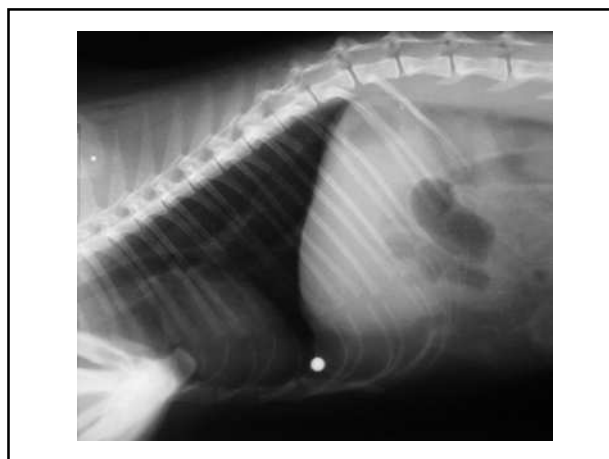
- rétegvastagságtól
- sűrűségétől
- kémiai rendszám

Eltérő abszorpció → kontrasztkülönbség a felvételen
 (a szürke különböző árnyalatai)

Emberi szem:
 5% kontraszteltérés
 (20-25 árnyalat)

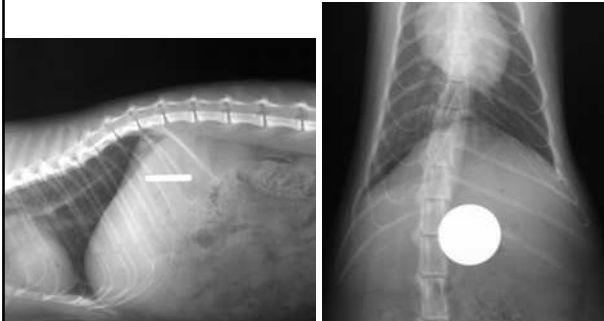
	fém/kő	
	csont	
Radiológiai alapidenzitások:	folyadék/ lágyszöveti	
	zsír	
	gáz	

A röntgenkép negatív kép:
- radiodenz (sugárfogó): „fehér”
- radiolucens (sugáráteresztő): „fekete”

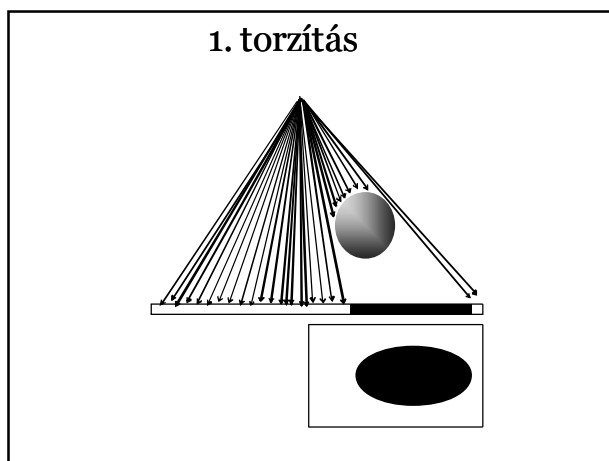

A röntgenkép
3 dimenziós test 2 dimenziós képe!!

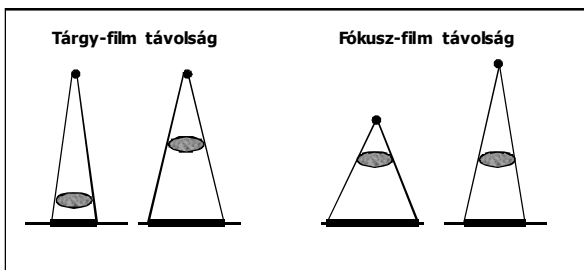
A röntgenkép

1. torzított
2. nagyított
3. életlen

2. nagyítás

Fókusz - tárgy - film távolság

3. életlenség

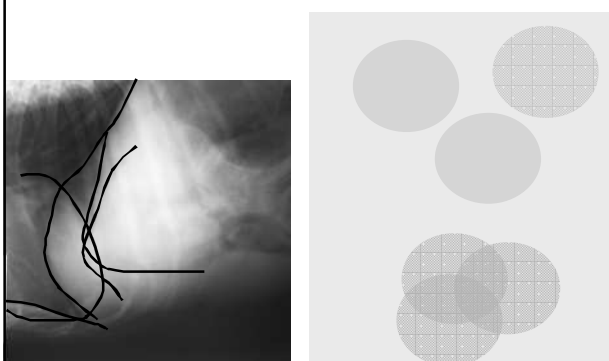
1. Geometriai életlenség

- fókusz mérete
- fókusz – film táv
- tárgy-film táv

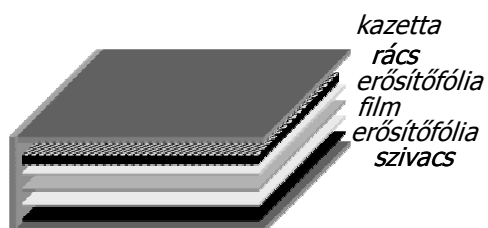
2. Mozgáséletlenség (tudatos, légző stb.)

3. Az erősítő fólia tulajdonságai

Szummáció

A röntgenkazetta felépítése

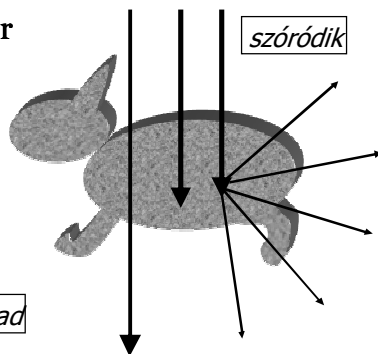

A röntgensugár és a test kölcsönhatása

abszorbeálódik

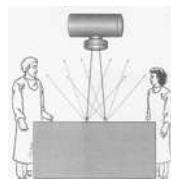
szóródik

áthalad

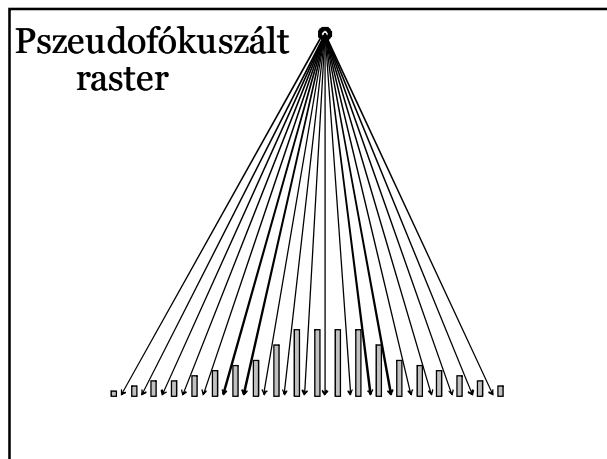
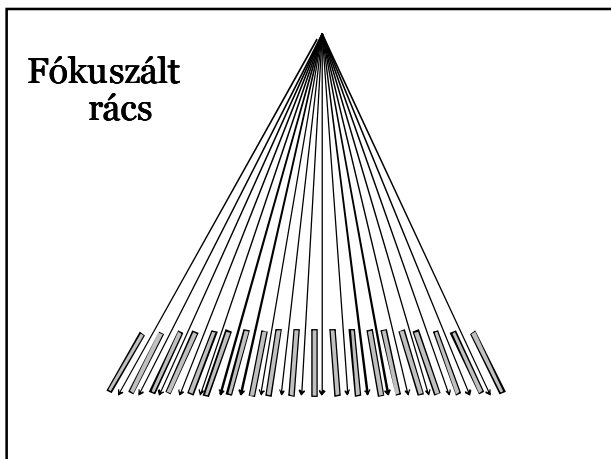
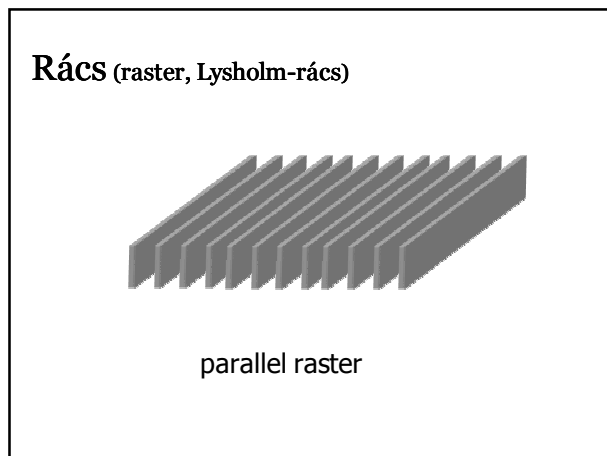
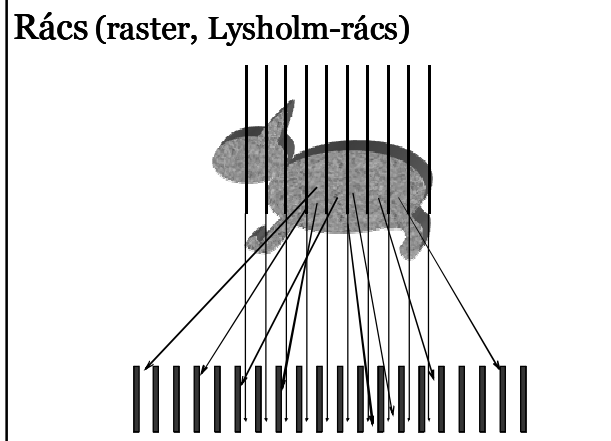

Másodlagos/szórt sugárzás

- A szórt sugár - intenzitása gyengül
- iránya megváltozik
- A hasznos kép előállításában nem vesz részt
- Csökkenti a felvétel kontrasztosságát
- Növeli a személyzet sugárterhelését

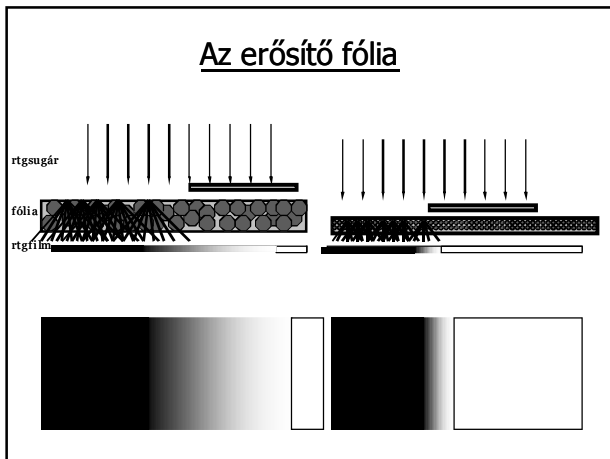

Rács

- 10 cm rétegvastagság felett
- javítja a felvétel kontrasztosságát
- magasabb kV/mAs értékek szükségesek!

Az erősítő fólia

- A röntgensugarat látható fényre „konvertálja”
- A film sokkal érzékenyebb a látható fényre!!!
- Ezáltal csökken a szükséges sugárdózis

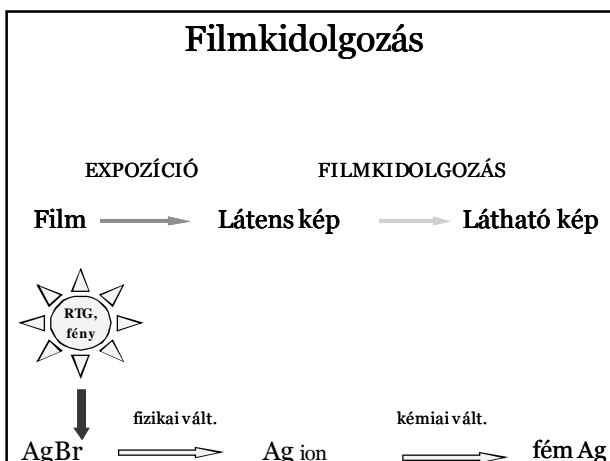

Erősítő fóliák

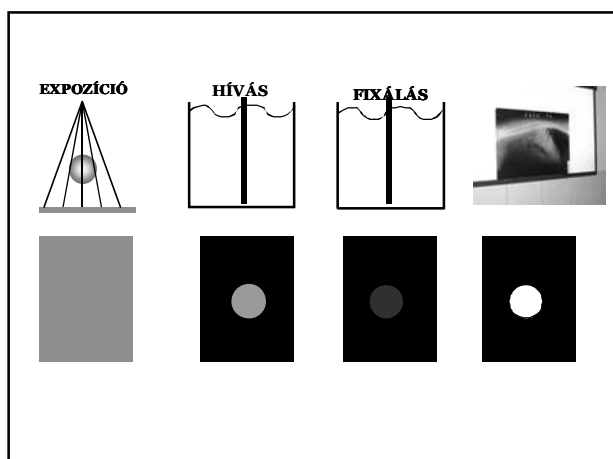
Kristály méret	Sebesség	Kép-élesség	Erősítési faktor	Sugár-igény
↓	<i>slow</i> ↓ <i>medium</i> ↓ <i>fast</i>	↑	↓ 25	↑

- ### Erősítő fóliák
- CaWo fóliák: kék felvillanás
  - 1980- ritka-földfém fóliák:
    - kék vagy zöld,
    - intenzívebb erősítés

Filmkidolgozás

- A kémiailag változatlan (nem exponálódott) AgBr kimosható, itt a film áttetsző lesz
- Az AgBr a látható fényre sokkal érzékenyebb mint a röntgensugárra

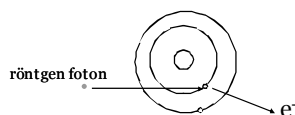
A filmkidolgozás gyakorlati lépései:

1. Hívás
2. (Öblítés)
3. Fixálás
4. Öblítés
5. Szárítás

A röntgensugárzás hatása a szervezetre

Ionizáló sugárzások:

1. korpuszkuláris sugárzások (alfa, béta, neutron)
2. elektromágneses sugárzások (röntgen, gamma)

A röntgensugárzás hatása a szervezetre

A biológiai hatások mechanizmusa:

1. Találat elmélet

DNS az osztódás pillanatában szétcsavart állapotban: nincs javítás (osztódó szövetek!!)

2. Vízáktivációs elmélet

ionizáció, szabadgyök képződés (pl. fiatal szervezet: sok koloidális rendszer!!!)

A röntgensugárzás hatása a szervezetre

1. Csak az a sugármennyiség számít, ami az anyaggal kölcsönhatásba lép.
2. Az ionizáló sugárzás hatása a szervezetre alapvetően bionegatív.
3. A sugárzással szemben a különböző szövetek nem egyformán érzékenyek.
Függ:
  - differenciáltság
  - kor
  - proliferatív hajlam

A röntgensugárzás hatása a szervezetre

4. Sugárzás időfaktora:
  - kis dózis hosszú idő alatt ≠ nagy dózis rövid ideig
  - A hatás annál kisebb, minél elnyújtottabb ideig érvényesül. Kivétel: daganatszövet, hajhagyma: kumulálódik!!
5. Latencia idő: a hatás nem azonnal jön létre.
Pl: bőrpír 8 nap, cataracta: évek, radiogén leukémia: 10-15 év, génhibák: utódokban!!

